

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การประเมินศักยภาพการดำเนินงานสหกรณ์เครดิตยูเนียน จำกัด โดยทั่วไปแล้วมีแนวคิดและทฤษฎีทางการศึกษาอยู่ ดังนี้

2.1.1 การสหกรณ์

สหกรณ์ คือ “องค์กรของบรรดาบุคคล” ซึ่งรวมกลุ่มกันโดยสมัครใจในการดำเนินวิสาหกิจที่พวกเขาเป็นเจ้าของร่วมกันและควบคุมตามหลักประชาธิปไตย เพื่อสนองความต้องการ (อันจำเป็น) และความหวังร่วมกันทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

“สหกรณ์” ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 หมายความว่า คณะบุคคลซึ่งร่วมกันดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมโดยช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 ดังนั้นสหกรณ์จึงตั้งขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่แก้ปัญหาในด้านการทำมาหากินที่เหมือนหรือคล้ายๆ กันหรือความต้องการบริการที่เหมือนกันและเป็นปัญหาที่สมาชิกแต่ละคนไม่สามารถแก้ไขได้ตามลำพัง หรือตั้งขึ้นมาเพื่อดำเนินการให้สมาชิกได้รับประโยชน์ในการประกอบอาชีพของคนมากกว่าที่แต่ละคนเคยได้จากกิจการเองตามลำพัง

สหกรณ์เครดิตยูเนียน คือ สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นในหมู่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในวงสัมพันธ์เดียวกัน เช่น อาศัยอยู่ในชุมชนเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นที่อยู่อาศัย ที่ทำงาน สถานศึกษา หรือประกอบอาชีพเดียวกัน หรือมีกิจกรรมร่วมกันในลักษณะต่อเนื่อง และบุคคลเหล่านั้นจะมีความปรารถนาที่จะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยวิธีนำเงินของตนมาสะสมไว้เป็นกองทุน สมาชิกทุกๆ คนจะต้องสะสมเงินตามความสามารถของตนเป็นประจำและสม่ำเสมอตามสหกรณ์กำหนด และเงินในกองทุนนี้จะสามารถช่วยเหลือสมาชิกที่มีความจำเป็นและเดือดร้อนทางการเงิน คุ้มภัยไปแก้ไข้ปัญหาและบำบัดความเดือดร้อนเหล่านั้น สหกรณ์เครดิตยูเนียนจึงเป็นสหกรณ์ที่มุ่งหวังให้สมาชิกช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน บริหารงานโดยสมาชิกและทำกิจการทุกอย่างเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับสมาชิก

คำว่า “เครดิตยูเนียน” เป็นคำที่ ฟรีดริค วิลเฮล์ม ไรฟไฟเซน ผู้ริเริ่มก่อตั้งเครดิตยูเนียน ได้คิดค้นและริเริ่มจัดตั้งในรูปแบบของสมาคมครั้งแรกในประเทศเยอรมันนี้ ประกอบด้วยคำที่แสดงปรัชญาของ

สมาคมนี้ไว้ชัดเจน 2 คำ คือ “เครดิต (Credit)” หมายความว่า ความเชื่อถือได้ ความไว้วางใจได้ และคำว่า “ยูเนียน (Union)” หมายความว่า การรวมเป็นหนึ่งเดียวกัน เป็นการรวมเอาความไว้วางใจซึ่งกันและกันเข้าเป็นหนึ่งเดียวกัน เพื่อดำเนินงานร่วมกันให้บรรลุจุดหมาย การดำเนินงานของสมาคมนี้มีลักษณะของสหกรณ์เต็มตัว จึงเรียกว่า “สหกรณ์เครดิตยูเนียน”

สำหรับในประเทศไทยได้รวมกลุ่มคนในย่านชุมชนแออัด หัวขวาง ดินแดง เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2508 และใช้ชื่อว่า “เครดิตยูเนียนแห่งศูนย์กลางเทวา” แต่ไม่ได้จดทะเบียนเป็นสหกรณ์ โดยสหกรณ์ที่ได้รับทำการจดทะเบียนแห่งแรก คือ “สหกรณ์เครดิตยูเนียนแม่มูล จำกัด” จังหวัดอุบลราชธานี เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2522 ในประเภทสหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์เครดิตยูเนียนเดิมอยู่ในประเภทสหกรณ์ออมทรัพย์ที่อยู่ในชุมชน ต่อมาได้กำหนดให้เป็นประเภท “สหกรณ์เครดิตยูเนียน” ตามกฎกระทรวงโดยกำหนดประเภทสหกรณ์ที่จะรับจดทะเบียน เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2548

สหกรณ์เครดิตยูเนียน มีวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกช่วยตัวเอง เพื่อดำเนินธุรกิจ การผลิต การค้า การบริการ และการอุตสาหกรรมร่วมกัน และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยใช้หลักคุณธรรม พื้นฐานห้าประการ ได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ ความรับผิดชอบ ความเห็นใจกัน และความไว้วางใจกัน รวมทั้งจริยธรรมอันดีงาม เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่สมาชิกและส่วนรวม ทั้งด้านเศรษฐกิจ และสังคม

หลักการสหกรณ์ คือ “แนวทางที่สหกรณ์ยึดถือปฏิบัติเพื่อให้คุณค่าของสหกรณ์เกิดผลเป็นรูปธรรม” ซึ่งประกอบด้วยหลักการที่สำคัญรวม 7 ประการ กล่าวคือ

1. หลักการที่ 1 การเป็นสมาชิกโดยสมัครใจและเปิดกว้าง (Voluntary and Open Membership) สหกรณ์เป็นองค์กรแห่งความสมัครใจเปิดรับบุคคลทั่วไปที่สามารถใช้บริการสหกรณ์ได้และเต็มใจจะรับผิดชอบในฐานะสมาชิก เข้าเป็นสมาชิกโดยปราศจากการกีดกันทางเพศ ฐานะทางสังคม เชื้อชาติการเมือง หรือศาสนา

2. หลักการที่ 2 การควบคุมโดยสมาชิกตามหลักประชาธิปไตย (Democratic Member Control) สหกรณ์เป็นองค์กรประชาธิปไตยที่มีการควบคุมโดยสมาชิกซึ่งมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในการกำหนดนโยบายและการตัดสินใจบุรุษและสตรีที่ได้รับการเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่ให้เป็นผู้แทนสมาชิกต้องรับผิดชอบต่อสมาชิกในสหกรณ์ขั้นปฐมสมาชิกมีสิทธิในการออกเสียงเท่าเทียมกัน (สมาชิกหนึ่งคนหนึ่งเสียง) สำหรับสหกรณ์ในระดับอื่นๆก็ดำเนินการตามแนวทางประชาธิปไตยเช่นเดียวกัน

3. หลักการที่ 3 การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจของสมาชิก (Member Economic Participation) สมาชิกมีส่วนร่วมในการลงทุน (ซื้อหุ้น) ในสหกรณ์ของตนเองอย่างเสมอภาคกันและมี ส่วนในการควบคุมการใช้เงินทุนของสหกรณ์ตามแนวทางประชาธิปไตย

4. หลักการที่ 4 การปกครองตนเองและความเป็นอิสระ (Autonomy and Independence) สหกรณ์เป็นองค์กรที่พึ่งพาตนเองและปกครองตนเอง โดยการควบคุมของมวลสมาชิก

5. หลักการที่ 5 การศึกษา ฝึกอบรม และสารสนเทศ (Education, Training and Information) สหกรณ์พึงให้การศึกษและการฝึกอบรมแก่สมาชิกผู้แทนสมาชิกที่ได้รับการเลือกตั้ง ผู้จัดการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์เพื่อให้บุคลากรเหล่านี้สามารถมีส่วนช่วยพัฒนาสหกรณ์ของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพและพึงให้ข่าวสารแก่สาธารณชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนและบรรดาผู้นำทางความคิดในเรื่องคุณลักษณะและคุณประโยชน์ของสหกรณ์

6. หลักการที่ 6 การร่วมมือระหว่างสหกรณ์ (Cooperation among Cooperatives) การร่วมมือระหว่างสหกรณ์เป็นหลักการเดียวกันกับการร่วมมือระหว่างบุคคลธรรมดา ในการจัดตั้ง สหกรณ์นั่นเองซึ่งจะก่อให้เกิดการประหยัดด้วยขนาดและมีอำนาจการต่อรองสูงขึ้นและนำไปสู่การ รับใช้สมาชิกอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

7. หลักการที่ 7 การเอื้ออาทรต่อชุมชน (Concern for Community) สหกรณ์เป็นองค์กร ทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนที่สหกรณ์ตั้งอยู่ เพราะฉะนั้นการดำเนินงานของ สหกรณ์ต้องเป็นไปเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชนนั้นๆ ซึ่งหมายความว่า เป็นการพัฒนาที่ไม่ทำลาย ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ หรือเป็นการพัฒนาที่สนองความต้องการและความ ใฝ่ฝันของคนรุ่นปัจจุบันโดยไม่ทำลายโอกาส ความสามารถ และอนาคตของคนรุ่นหลังเนื่องจาก สมาชิกสหกรณ์ก็เป็นสมาชิกของชุมชนนั่นเอง สหกรณ์จึงควรมีส่วนช่วยเหลือในการ พัฒนาชุมชน นั้นแบบยั่งยืน

2.2 ทฤษฎีการวิเคราะห์ทางการเงิน (Financial Analysis)

2.2.1 การคาดคะเนกระแสการไหลเวียนเงินสดของโครงการ (Cash Flow)

การคาดคะเนกระแสการไหลเวียนเงินสดของโครงการ (Cash Flow) เป็นการจัดทำเพื่อคาดการณ์ ประมาณการเงินสดรับและจ่ายของโครงการซึ่งจะทำให้ทราบถึงธุรกิจมีเงินสดหมุนเวียนในการ บริหารโครงการแต่ละช่วงเวลามากน้อยเพียงใด หรือเพียงพอหรือไม่ จำนวนเงินหมุนเวียนที่เพียงพอ ต่อความต้องการดำเนินงานควรมีจำนวนเท่าไร หรือแม้กระทั่งกรณีที่ธุรกิจขาดเงินทุนหมุนเวียนจะ

สามารถหาแหล่งเงินทุนได้จากแหล่งใด การคาดการณ์หรือคาดคะเนงบการเงินต่าง ๆ จะเป็นการวิเคราะห์กระแสเงินสดสุทธิ (Net Cash Flow) ซึ่งสามารถหาได้จากกระแสเงินสดรับหักด้วยกระแสเงินสดจ่าย เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ด้านต่าง ๆ ตามลำดับต่อไป

2.2.2 มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนสุทธิของโครงการ (Net Present Value: NPV)

มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนสุทธิโครงการ (Net Present Value: NPV) ของโครงการใดก็ตาม คือผลรวมของค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดสุทธิ (ทั้งกระแสเงินสดรับและกระแสเงินสดจ่าย) ในแต่ละปีตลอดอายุโครงการ หรือคือผลต่างระหว่างค่าปัจจุบันรวมของกระแสเงินสดรับสุทธิทั้งโครงการกับค่าปัจจุบันของเงินลงทุน สามารถเขียนในรูปสมการทางคณิตศาสตร์ได้ดังนี้

มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนสุทธิ (NPV) = มูลค่าปัจจุบันของกระแสผลตอบแทน - มูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสด

$$NPV = \sum_{t=1}^n \frac{B_t}{(1+i)^t} - \left(\sum_{t=1}^n \frac{C_t}{(1+i)^t} + C_0 \right)$$

- โดย
- NPV = Net Present Value
 - B_t = ผลตอบแทนในปีที่ t ($t = 1, 2, 3, \dots, n$)
 - C_t = ต้นทุนในปีที่ t ($t = 1, 2, 3, \dots, n$)
 - C_0 = ต้นทุนปีเริ่มแรก
 - i = อัตราดอกเบี้ย หรือ อัตราส่วนคิดลด (Discount rate)

2.2.3 อัตราผลตอบแทนภายในโครงการ (Internal Rate of Return: IRR)

อัตราผลตอบแทนภายในโครงการ (Internal Rate of Return: IRR) หมายถึง อัตราผลการตอบแทนที่ทำให้มูลค่าปัจจุบันของกระแสผลตอบแทนเท่ากับมูลค่าปัจจุบันของกระแสต้นทุน โดยการหาค่า Discount Rate: i ที่ส่งผลให้มูลค่าปัจจุบันของกระแสผลตอบแทนและต้นทุนเท่ากัน หรือ หักล้างกันแล้วมีค่าเท่ากับศูนย์ สามารถเขียนเป็นสมการทางคณิตศาสตร์ ได้ดังนี้

$$IRR \text{ หรือ } r \text{ ที่ทำให้ } \sum_{t=1}^n \frac{B_t}{(1+r)^t} - \left(\sum_{t=1}^n \frac{C_t}{(1+r)^t} + C_0 \right) = 0$$

โดย	B_t	=	ผลตอบแทนในปีที่ t ($t = 1, 2, 3, \dots, n$)
	C_t	=	ต้นทุนในปีที่ t ($t = 1, 2, 3, \dots, n$)
	C_0	=	ต้นทุนปีเริ่มแรก
	r	=	IRR

การหาค่า IRR สามารถหาได้จากการแทนค่า r ที่ทำให้สมการมีค่าเท่ากับศูนย์ ค่า r ที่ได้คือค่า IRR

2.2.4 อัตราส่วนของผลตอบแทนต่อต้นทุน (Benefit-Cost Ratio: B/C ratio)

อัตราส่วนของผลตอบแทนต่อต้นทุน (Benefit-Cost Ratio: B/C ratio) หมายถึง อัตราส่วนเปรียบเทียบระหว่างมูลค่าปัจจุบันของกระแสผลตอบแทนกับมูลค่าปัจจุบันของกระแสต้นทุนตลอดอายุของโครงการภายใต้อัตราคิดลด (Discount Rate) ที่พิจารณา สามารถเขียนสมการทางคณิตศาสตร์ ดังนี้

$$B/C \text{ ratio} = \frac{\sum_{t=1}^n \frac{B_t}{(1+i)^t}}{\sum_{t=1}^n \frac{C_t}{(1+i)^t} + C_0}$$

โดย	B_t	=	ผลตอบแทนในปีที่ t ($t = 1, 2, 3, \dots, n$)
	C_t	=	ต้นทุนในปีที่ t ($t = 1, 2, 3, \dots, n$)
	C_0	=	ต้นทุนปีเริ่มแรก
	i	=	อัตราดอกเบี้ย หรือ อัตราส่วนคิดลด (Discount rate)

2.3 การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน (Financial Ratio)

2.3.1 อัตราส่วนทุนดำเนินงาน (Working Capital Ratio) หรืออัตราส่วนทุนหมุนเวียน (Current Ratio)

$$\text{อัตราส่วนทุนดำเนินงาน} = \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

สินทรัพย์หมุนเวียน (Current Assets) นั้นประกอบด้วยเงินสด ลูกหนี้ สินค้าคงคลัง และ หนี้สินหมุนเวียน (Current Liabilities) หมายถึง หนี้สินที่ต้องชำระคืนภายใน 1 ปี อาจหมายถึงเจ้าหนี้การค้า หรือหนี้สินระยะยาวที่ครบกำหนดไถ่ถอนภายใน 1 ปี

ดังนั้น อัตราส่วนทุนดำเนินงานจะแสดงให้เห็นได้ว่าทราบถึงความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้น รวมทั้งสถานภาพทางการเงินของสหกรณ์ว่ามีสินทรัพย์ที่เพียงพอต่อการคุ้มครองสิทธิเรียกร้องของเจ้าหนี้ระยะสั้นหรือไม่

2.3.2 อัตราส่วนทดสอบสภาพคล่อง (Acid-test or Quick assets ratio)

สินทรัพย์หมุนเวียนที่มีสภาพคล่องสูง หมายถึง สินทรัพย์หมุนเวียนที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้เร็ว ได้แก่ เงินสด หลักทรัพย์ที่เป็นที่นิยมของตลาด ตัวเงินรับ บัญชีลูกหนี้ระยะสั้น ซึ่งคำนวณจากสูตรดังนี้

$$\text{อัตราส่วนทดสอบสภาพคล่อง} = \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียนหักผลรวมของสินค้าคงเหลือและลูกหนี้อายุเกิน 60 วัน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

อัตราส่วนทดสอบสภาพคล่อง (Liquidity) จะใช้วัดความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้น โดยจะหักมูลค่าสินค้าคงคลังที่ต้องใช้เวลาในการเปลี่ยนเป็นเงินสดที่นานพอสมควร หรือ อัตราส่วนทดสอบสภาพคล่องจะใช้วัดความสามารถของสหกรณ์ในการชำระหนี้ระยะสั้นได้ดีกว่าอัตราส่วนทุนดำเนินงาน

2.3.3 อัตราส่วนหนี้ (Debt Ratio)

เป็นอัตราส่วนระหว่างหนี้สินทั้งหมดของสหกรณ์กับสินทรัพย์รวม อัตราส่วนหนี้จะมีประโยชน์ต่อฝ่ายจัดการ เจ้าหนี้ และสมาชิกสหกรณ์ เนื่องจากสามารถแสดงถึงระดับความเสี่ยงทางการเงินของสหกรณ์คำนวณจากสูตรดังนี้

$$\text{อัตราส่วนหนี้} = \frac{\text{หนี้สินทั้งหมด}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

เจ้าหนี้สหกรณ์ต้องการให้อัตราส่วนหนี้มีค่าที่ต่ำ เนื่องจากผู้ให้กู้จะมีความเสี่ยงน้อย ถ้าอัตราส่วนหนี้มีค่าน้อย ถ้าอัตราส่วนหนี้มีค่าสูง สหกรณ์อาจเกิดปัญหาด้านการเงิน หรือ มีหนี้ค้างชำระมาก คือ มีหนี้สูญเป็นจำนวนมากนั่นเอง ดังนั้นการบริหารสินเชื่อที่มีประสิทธิภาพ จะมีส่วนสำคัญต่ออนาคตของสหกรณ์เป็นอย่างมาก

2.3.4 อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ทั้งหมด (Return On Total Assets)

หมายถึง อัตราส่วนร้อยละระหว่างกำไรสุทธิกับทรัพย์สินทั้งหมด ซึ่งเป็นการวัดผลตอบแทนของการลงทุน อัตราส่วนนี้โดยทั่วไปเรียกว่า อัตราส่วนผลตอบแทนของการลงทุน (Return on Investment) คำนวณจากสูตรได้ ดังนี้

$$\text{อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ทั้งหมด} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{สินทรัพย์ทั้งหมด}} \times 100$$

อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อรายได้ (Net Profit on Income) จะใช้วัดความสำเร็จในการดำเนินงานของ สหกรณ์ ว่าประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด โดยคำนวณจากสูตร ดังนี้

$$\text{อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อรายได้} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{ดอกเบี่ยรวมรายได้อื่น}} \times 100$$

2.3.5 อัตราผลตอบแทนต่อเงินลงทุนของผู้ถือหุ้น (Return on Net Worth)

คืออัตราส่วนผลตอบแทนต่อเงินลงทุนของผู้ถือหุ้น โดยหาได้จากสูตร ดังนี้

$$\text{อัตราผลตอบแทนต่อเงินลงทุนของผู้ถือหุ้น} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{เงินลงทุนส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้น}} \times 100$$

2.3.6 อัตราส่วนค่าใช้จ่ายต่อรายได้ (Expense on Income)

ในส่วนี้จะใช้ในการวัดความมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานของคณะกรรมการที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการบริหาร คำนวณได้จากสูตรดังนี้

$$\text{อัตราส่วนค่าใช้จ่ายต่อรายได้} = \frac{\text{ค่าใช้จ่าย}}{\text{รายได้}} \times 100$$

2.4 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นภพร เชื้อขำ (2531) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจสังคม ปัจจัยด้านการ ติดต่อสื่อสารของสมาชิก ปัจจัยด้านความเข้าใจในหลักการสหกรณ์ ปัจจัยด้านความคาดหวัง ประโยชน์จากสหกรณ์ของสมาชิกที่มีผลต่อการเข้าร่วมในการส่งเสริมกิจกรรมสหกรณ์การเกษตร เมืองมินบุรี จำกัดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองมินบุรี จำกัดที่ ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นสมาชิกจากทางสหกรณ์แล้วในปีการเงินของสหกรณ์ พ.ศ. 2529 จำนวน 297 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยใช้แบบสอบถามเพื่อการ สัมภาษณ์ เครื่องมือทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกที่มีการศึกษาสูง มีระยะเวลาเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์นาน ได้รับ ข่าวสารมากมีความเข้าใจในหลักการสหกรณ์มาก และมีความคาดหวังประโยชน์จากทางสหกรณ์มาก จะมีส่วนร่วมในการส่งเสริมกิจกรรมด้านต่างๆของสหกรณ์มากกว่าสมาชิกที่การศึกษาต่ำ มีระยะเวลา ในการเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์น้อย ได้รับข้อมูลข่าวสารน้อยมีความเข้าใจในหลักการสหกรณ์น้อย

และมีความคาดหวังประโยชน์จากทางสหกรณ์น้อย ส่วนความแตกต่างระหว่างรายได้ของสมาชิกไม่มีความสัมพันธ์กับการเข้ามีส่วนร่วมในการส่งเสริมกิจกรรมของสหกรณ์

สนทนา สุวรรณนิตย์ (2531) ได้ทำการศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าการวิเคราะห์ปัจจัยทางเศรษฐกิจอยู่โดยการศึกษาจากอัตราส่วนทางการเงิน ผลคือมีค่าสูงเท่าเกณฑ์มาตรฐานที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด ธุรกิจการขายและธุรกิจการส่งเสริมการออมในรูปแบบเงินฝากสูงขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่าสมาชิกและคณะกรรมการส่วนใหญ่มีความรู้ด้านสหกรณ์สูง ความสำเร็จของการดำเนินธุรกิจครั้งนี้เกิดจากการเสียสละเวลา กำลังกาย และกำลังความคิดของสมาชิก คณะกรรมการดำเนินการช่วยกันวางแผน และควบคุมดูแลการดำเนินงานของสหกรณ์อย่างใกล้ชิด

รัชดา นิลโรจน์ (2536) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การประเมินผลการดำเนินงานของชุมชนสหกรณ์การเกษตรระดับจังหวัด ระหว่างปี พ.ศ. 2524 - 2533 ผลการศึกษาปรากฏว่าจำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้น แต่การเพิ่มขึ้นในแต่ละปีเป็นการเพิ่มในอัตราที่ลดลง ผลการดำเนินงานมีกำไรสุทธิ 5 ปี การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินพบว่าต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ได้แก่ อัตราส่วนทุนหมุนเวียน อัตราหมุนเวียนสินทรัพย์รวม อัตราส่วนทางการเงินที่อยู่ในมาตรฐาน ได้แก่ อัตราส่วนทุนหมุนเร็ว และอัตราหมุนของสินค้า ผลการดำเนินธุรกิจ โดยเฉลี่ยขาดทุน มีหนี้สินเป็นสินทรัพย์ของทุน ธุรกิจที่มีอัตราการเจริญเติบโต มากที่สุดคือ ธุรกิจการจัดหาสิ่งของมาจำหน่าย ธุรกิจที่ทำรายได้สูงสุดคือ ธุรกิจรวบรวมผลผลิต

อุทัย ทองคุ้ม (2540) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ตรวจเงินแผ่นดิน จำกัด ปี 2534 - 2538 ผลการศึกษาด้านการดำเนินงานประจำปีและจากการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) สมาชิกจำนวน 326 คน ที่ให้คำตอบตามแบบสอบถามการวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีหาค่าต่างๆ เช่น ร้อยละ ค่ามัธยฐาน และอัตราส่วนทางการเงิน พบว่าในช่วงปี พ.ศ. 2534-2538 สหกรณ์ออมทรัพย์ตรวจเงินแผ่นดิน จำกัด มีอัตราการเจริญเติบโตสูง และเพิ่มขึ้นทุกปี ส่วนประสิทธิภาพในการดำเนินงานหรือความสามารถในการใช้สินทรัพย์ที่มีอยู่แสวงหาส่วนเกินสุทธิ (หรือผลตอบแทนสุทธิต่อสินทรัพย์) ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยตามรายงานของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ แต่ความสามารถในการใช้กองทุนของสหกรณ์เองแสวงหาส่วนเกินสุทธิสูงกว่าค่าเฉลี่ยตามรายงานของ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สมาชิกส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับสถานที่รับฝากและถอนเงินของสหกรณ์มากที่สุด

กรรณิกา พุทธิเมธากุล (2540) ได้ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์การบริหารการเงินของสหกรณ์เครดิตยูเนียนชมภูสามัคคี จำกัด พบการดำเนินงานธุรกิจของสหกรณ์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้การ

ประเมินด้านการบริหารสภาพคล่องทางการเงิน รวมทั้งการนำทรัพย์สินของสหกรณ์ไปแสวงหากำไร แล้ว มีการบริหารทรัพย์สินและหนี้ที่ดี ในด้านกระบวนการปฏิบัติงาน ได้มีการจัดทำแผนการเงินของสหกรณ์ล่วงหน้า และวางเป้าหมายทางงบประมาณไว้ เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการแสวงหากำไรให้แก่สหกรณ์ด้วย

นายนัปพร เทียงสมบุญ (2553) ได้ทำการศึกษาเรื่องการประเมินผลการดำเนินการของสหกรณ์ออมทรัพย์ ตำรวจภาค 5 จำกัด จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อศึกษาอัตราส่วนทางการเงินและประเมินผลการดำเนินการ ผลการศึกษาพบว่า มีเพียงอัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์และอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สำหรับอัตราส่วนทุนหมุนเวียนอัตราส่วนหนี้สินต่อทุน และอัตราส่วนกำไรสุทธิไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ แสดงให้เห็นว่าสหกรณ์มีความสามารถในการทำกำไรได้ค่อนข้างต่ำ เนื่องจากค่าใช้จ่ายที่มากของสหกรณ์ และสหกรณ์มีความเสี่ยงในด้านการบริหารหนี้สูง เนื่องจากทุนสหกรณ์มีอัตราที่เพิ่มขึ้นน้อยกว่าเงินที่รับฝาก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved